ეროვნული ბიბლიოთეკა

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თავისუფალი საქართველო

1992 წ. ივნისი

ფასი 3 მან. 90 კაპ. (56) VI № 1 (55) 20 ივნისი 1992 წელი

როგორც გალიაა სავსე ფრინველებით, ასევე მათი სახლებია სავსე სიცრუით. ასე გალაღდნენ ისინი და გამდიდრდნენ.

გასუქდნენ, გადაიპხინენ, ბოროტებაშიც კი დაწინაურდნენ; სასამართლოში საქმეს არ არჩევენ, ობლის საქმეს, რომ ეშველოს რაიმე, უპოვართა სამართალს არ განაკითხავენ.

როგორ არ მოითხოვო პასუხი ამათ გამო? ამბობს უფალი, როგორ არ მიაგოს ასეთ ხალხს სამაგიერო ჩემმა სულმა?

საშინელი და შემაძრწუნებელი ამბავი ხდება ქვეყანაში.

ქადაგნი სიცრუეს ქადაგებენ, მღვდლები ბატონობენ მათი შარდაბერით. ესეც ერს კი მოსწონს. მაგრამ რას იზამთ საბოლოოდ? (იერ. თ.5-6,27-31)

შეიძლებით მოუზიდათ ენები, სიცრუე და არა სიმართლე ბატონობს ქვეყანაზე, ბოროტებიდან ბოროტებისკენ მიდიან და მე არ მცნობენ, ამბობს უფალი.

უურთხილდით ერთმანეთს, ძმასაც ნუ ენდობით, რადგან ყველს უდებენ ერთმანეთს ძმები და ცილს სწამებენ ერთმანეთს მეგობრები.

ერთმანეთს დასცინიან! სიმართლეს არ ლაპარაკობენ; ენას ტყუილის თქმა ასწავლეს, დაიქანცნენ თვალთმაქცობით.

სიცრუეში გიდგას ბინა; სიცრუე უშლის მათ ჩემს შეცნობას, ამბობს უფალი. (იერ. თ.8-9,2-5)

ზერელედ მკურნალობენ ჩემი ერის ჭრილობებს, ამბობენ: მშვიდობააო, მშვიდობა! თუმცა არ არის მშვიდობა. (იერ. თ. 6,14)

ჭური მიწუგდე და ეუსმენდი, მაგრამ მართალს არ ლაპარაკობენ, არავინ ინანიებს თავის აქაცობას, ეს რა ჩავიდინეო. ყველა თავის სარბიელზე გარბის, ბრძოლაში შეჯარდნილი ცხენივით. (იერ.თ. 8, 6,10)

როგორ ამბობთ: ბრძენები ვართ, რადგან უფლის რჯულიაო ჩვენთან? კეთილი. აჰა, სიცრუედ უქცევია იგი მწიგნობართა ცრუ კალამს!

თავი შეირცხვინეს ბრძენკაცებმა, დაიბნენ და გაიხლართნენ, აჰა, უარყვეს უფლის სიტყვები და რალა სიბრძნე აქვთ? (იერ. თ.8 , 8-9)

აახილე თვალი და შეხედე ჩრდილოეთიდან მომაყალთ. სად არის სამწყსო, შენ რომ ჩაგაბარეს, შენი შეშენიერი ფარა?

რას იტყვი, როცა მოგთხოვენ პასუხს? შენ თავად ასწავლე მათ, როგორ ეჩვიონათ შენზე, განა კრუნჩხვები არ გაგიტანჯავს მშობიარე ქალივით? (იერ.თ.13, 20-21)

თუ შეიცვლის სანგი თავის კანს და ეფხვი თავის აჭრელებულ ბეწვს?

თქვენ, ც სიბოროტეს დაჩვეულნი, თუ შეიძლებდით სიკეთის ქმნას? (იერ. თ.13,23)

ჭკუაზე მოიყვანს შენი დანაშაული და შენი განდგომილება გამხილებს შენ. იფიქრე და იცოდე, რა მძიმეა და მწარე უფლის, შენი ღვთის, მიტოვება. (იერ. თ.2, 19)

✝ მეუღლობაში მიტინგებზე დალუპულ მამულიშვილთა არასრული სია

1. არსენიძე კახა - 21 წლის. დახვრიტეს 3 იანვრის მიტინგზე დიდუბეში.
2. ავეტისიანი არუანიკი - მოკლეს გლდანში კომენდანტის საათის დროს.
3. ბერიაშვილი ბერდია - მწერალი, მოკლეს საკუთარ სახლში. დასაფლავეს პირველ თებერვალს.
4. გაბროშვილი გოგი - სამი შვილის მამა, დაცხრილეს 6 იანვარს ავტობუსში მეტეხის ხიდთან.
5. გაგუა გოგა - სამტრედიის ქ. 4-ა. ბ. 64. სადგურზე პოშაშილეების დარბევის დროს გარდაცვლილი.
6. დოლიძე გურამ - 55 წლის. ჟიულიძის ქ. დახვრიტეს 3 იანვარს "დიდუბის" მეტროსთან.
7. დარაშვილი ალიკო - დახვრიტეს 2 თებერვალს.
8. დოღაშვილი ზურაბ - 17 წლის. დახვრიტეს 2 თებერვალს.
9. ელიავა ავთანდილი - 5 შვილის მამა, სერაკი, ჭავჭავაძის 24, ბინა 16, მოკლეს 13 მარტს მიტინგის დარბევის დროს.
10. ვარაზაშვილი ვარაზი - საქაშის შესახვევი №4, 33 წლის, მოკლეს 23 დეკემბერს მთავრობის სახლთან.
11. თაქთაქიშვილი ლევან - 21 წლის სტუდენტი. დახვრიტეს 3 იანვრის "მიტინგზე "დიდუბის" მეტროსთან. ეკონომიკის ქ. 2 10 კორპ. 4. 34-68-98.
12. იმნაძე თინა - ჭავჭავაძის 54. 10 მაისს სკვერს მიტინგზე და გარდაიცვალა.
13. ლიპარტელიანი გეროლტი - 25 წლის. დახვრიტეს 2 თებერვალს მანიფესტაციის დროს ცირკის შენობასთან.
14. მარკოზია არკადი - უზენაესი საბჭოს წევრი. დახვრიტეს 23 დეკემბერს.
15. მშვილდიშვილი ბაადურ - 55 წლის, ნუცუბიძის IV ჰ რ. კორ 15. II სადარბაზო II სართული. დახვრიტეს ქრისტეშობას "დელისის" მეტროსთან.
16. მაისურაძე ლალი - დახვრიტეს წალენჯიხაში, პრეზიდენტის მდივანი.
17. პერტაია აკვილინა - დახვრიტეს 22 დეკემბერს მთავრობის სახლის წინ. წმ.ილია მართლის საზოგადოების წევრი.
18. პაპიაშვილი.
19. რეხვიაშვილი გიორგი - 18 წლის, დახვრიტეს 3 იანვრის მიტინგზე "დიდუბის" მეტროსთან. ლიხის მასივი V კვარტალი, I კორპუსი, ბ 35.
20. რამიშვილი არჩილი - თბილისი პუხიანის IV მ.რ, კორ. 36. წმ.ილია მართლის საზოგადოების წევრი.
21. სულხანიშვილი ავთანდილ გალერიანის ძე - მოკლეს გლდანში, კომენდანტის საათის დროს თავის სახლთან.
22. ტერიშვილი მამუკა - 18 წლის. თბილისი ნორიის აღმართი 54-ბ.დახვრიტეს 2 თებერვალს მანიფესტაციის დროს ცირკის შენობასთან.
23. ტურაძე ტრისტან ალექსანდრეს ძე - 70 წლის, დახვრიტეს 2 თებერვალს.
24. ტაბატაძე (ბუკერის კადრიდან) გამოაცხადეს ტელევიზით, მოკლეს ყოველგვარი გასაჩივრებისა და განსჯის გარეშე.
25. ტალახაძე იური - 42 წლის. 3 შვილის მამა. პეტრიაშვილი ქ. 43. დახვრიტეს 2 თებერვალს მანიფესტაციის დროს ცირკის შენობასთან.
26. უოლადიშვილი მიხეილ - 50 წლის, დახვრიტეს 2 თებერვალს მტკვნეზე მცოცავი ტყვიით.
27. ქავჭავაძე თენგიზ - 29 წლის. ჰელსინკის კავშირის წევრი.
28. ქუხიშვილი ციცო - წმ. ილია მართლის საზოგადოების წევრი, დახვრიტეს მთავრობის სახლის წინ 22 დეკემბერს. ორსული. კოსტავას მე-2 შესახვევი 5.
29. ხატიაშვილი გიხო - 29 წლის. გრიბოედოვის ქ. 13. დახვრიტეს 3 იანვარს "დიდუბის" მეტროსთან.
30. ხუციშვილი გელა - დახვრიტეს 3 იანვარს "დიდუბის" მეტროსთან. სოფელ ოპარარშენის მკვიდრი.
31. ხერკელიძე ტარიელ - 41 წლის. დახვრიტეს 2 თებერვალს.
32. ყაველაშვილი ვალიკო - დაცხრილეს ავტობუსში 6 იანვარს მეტეხის ხიდთან. ტოლსტოის ქ №4.
33. ცარციძე რომეო - 28 წლის. რუსთაველის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის სტუდენტი. სახლრის მკვიდრი.
34. ცერაძე ტრისტანი - 70 წლის. ბერჟელიანის შესახვევი №10. ტელეფონი 66-17-83, მოკლეს 2 თებერვალს მიტინგზე.
35. ჭანტურაძე ირაკლი - 17 წლის. თეძის III მ.რ. II კვ. დახვრიტეს 2 თებერვალს მანიფესტაციის დროს ცირკის შენობასთან.
36. ცაავა ხვიჩა - 29 წლის. სერაკი, მარჯანიშვილის ნ, 3 მარტს გადაურა "ბე-ტე-ერ"-მა.
37. ჩაკაბერია ა. - სერაკი, "ბე-ტე-ერ"-მა გადაურა საკუთარ მანქანაში მკვდრის.
38. ოდიშარია კესო - სერაკი. ჭავჭავაძის 111, ბინა 25, 3 აპრილს გადაურა "ბე-ტე-ერ"-მა მიტინგზე ცხრის წყლის პირას.
39. ხელაშვილი დათო - ვარკეთილის 3, მოკლეს 26 დეკემბერს მთავრობის სახლთან.
40. ფიცხელაური ბესიკ ჯიმშერის-ძე - ლერების ქ. №13.
41. ლომთაძე ეშარ - 6 იანვარს აეროპორტში დაცხრილეს მეტეხის ხიდთან, ამერილეურის რაიონის სოფელი ჭრებალი.
42. გოცირიძე გიორგი - მხატვარი, წამებით მოკლეს (დაახრჩეს მეთულებით ხელ მობმული).
43. ტაბიძე თამაზ - ვარკეთილის მე-2 მ.რ, მე-2 კორპუსი, მე-4 სადარბაზო.
44. ლეონიაშვილი ნუგზარ - კომინტერნის 59.
45. ჯავახიშვილი ზურაბ - 15 წლის. დახვრიტეს 2 თებერვალს.
46. უცნობი ქალი - მოკლეს 3 იანვარს, დიდუბის რაიონის სოფელ ჯავახიდან.

მიმართვა გვარდიისადმი

მოგმართავთ ის, რომ თქვენ არ გაგისვრიათ ხელი მოქმეთა სისხლში, როგორც ამას ცრუობენ სხვადასხვა კრიმინალური ბანდები, მაგრამ უფრო მაქს იმედი, რომ თქვენში გაიელვებს მხედრული სინდისი და თქვენ საბოლოოდ დაგეგებთ ქართნიერი ხელისუფლების მხარეს.

ჩვენთან საუბარში საგანგებო თქვენგანი მსაყვედურობდა მოსკოვის პუტჩთან დაკავშირებით, რაც შედეგი იყო იმ აგიტაციისა, რომელსაც ეწეოდნენ თქვენს შორის მოსკოვისა და შევარდნაძის აგენტები. ისინი გაბრიყვებოდნენ თქვენ "იანაევის დაკითხვის ოქმის" ჩვენებას, რაც დღემდე ვერ გაირკვა. ისინი ცრუობდნენ, თითქოს მე გავაუქმე გადაწყვეტილება, სანქტ-პეტერბურგში კი, გვარდია თავიდანვე შინაგან საქმეთა სამინისტროს ნაწილი იყო, რაც გამოწვეული იყო მისი შენიღბის აუცილებლობით და მის დასაცავად იმპერიული სტრუქტურების მხრივ ხელყოფისაგან. ამაზე მიუთითებდა თვით მისი სახელწოდება "შინაგანი ჯარი - ეროვნული გვარდია". აგენტურაში კი, როცა ეს საფრთხე უფრო მეტად გაძლიერდა, მე გამოვეცი ბრძანებულება, სადაც მხოლოდ გავიმეორე უსენაესი საბჭოს დადგინილება იმის შესახებ, რომ გვარდია იყო შინაგან საქმეთა სამინისტროს სტრუქტურაში. ამგვარი აგიტაციით ძირავდ თქვენგანს აუბნეს თავგზა, მაგრამ დღეს, მგონი ხვდებით, თუ ვინ არის მოსკოვის ნამდვილი აგენტი და საქართველოს მტერი. დღეს თქვენ რეალური საფრთხე გემუქრებათ. კვარდაძემ ფაქტობრივად გამოგაცხადათ უკანონო შეიარაღებულ ფორმირებად, მანდად, რომელიც მას არ ემორჩილება. იგი ქმნის ახალ "ინტერნაციონალურ" გ.ი. სამხრეთ ოსეთის ცალკე სალეწსწავლო ადგილებს, რაც ნაწი მისი ტელეფონაბიდან ერთ-ერთ ოსეთის "მხედრიონთან" ერთად. შევარდნაძის დესტრუქციული მოქმედებები სამაჩაბლოში, იქაური ბედლამი და იმოლაცია მიზნად ისახავს თქვენს გაანადგურებას, ან ისევ ღალატში ჩათრევას.

ნუთუ ვერ ხედავთ, თუ როგორ ეიდის უზენაესტორია ხუნტა ყოველ ნაბიჯზე საქართველოს ინტერესებს? ნუთუ ვერ ხედავთ კრემლის ლაქიის, შევარდნაძის მუცელზე ხოხვას იმპერიის წინაშე? ნუთუ ვერ ხედავთ, რომ "გერმანიის გაერთიანებელი" საქართველოში მოაელინეს, რათა გაერთიანოს "ჩრდილოეთი და სამხრეთ ოსეთი"? 11 ივნისს მოსკოვის ტელევიზიით იგი დაემუქრა ქართველ ხალხს ომით რუსეთის სახელით, მანვე ჩამოგისათ ლესარტი სამაჩაბლოში, მისივე დავალებით გესროდათ "მხედრიონის" ზურგიდან. ნუთუ არ გებადებათ კითხვა: რატომ ვერ გაბედეს ოსების რეფერენდუმის ჩატარება ჩვენი მმართველობის პერიოდში? რატომ ვერ გაბედეს ჩვენს ღრის საგანგებო მდგომარეობის გამოცხადება შიდა ქართლის მიაელს ტერიტორიაზე? ვინ და რატომ გაათავისუფლა ციხიდან ქართველი ხალხის მოსისხლე მტერი კუდლუმბეგოვი? ვისი გამგებლობის ღრის შეიქმნა ე.წ. სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკა, რომელსაც მოლაპარაკებას ეხვეწება საქართველოს ცრუ მთავრობა და მათი ეიმემსრები კაცაძე, ბათიაშვილი და სხვანი?

საბჭოთა პერიოდში კრემლის ხელმძღვანელობა (შევარდნაძის ჩათვლით) სამაჩაბლოს ომს იყენებდა საქართველოზე დწოლისათვის, რათა ხელი ჰოგეწერა სამიკავშირო ხელშეკრულებაზე. დღეს კი რუსეთს განსრახული აქვს სანჯარების გადახინჯვა, რუსეთის საზღვრის გორთან გადმოტანა, რაშიც ისევ იყენებენ შევარდნაძეს. ელცინი უკვე სამხრეთ ოსეთს საქართველოსგან გარკვეულებით ახსენებს, რაშიც მას ხელს უწყობს შევარდნაძე, რომელიც თანახმაა ორსრივე მხლაპარაკებაზე, ოღონდ ამ ფასად ის ინარჩუნებს ხელისუფლებას. ეს ფასი ძალიან მაღალია, ეს ფასი ნიშნავს საქართველოს ეროვნული ინტერესების ბოლო ნაწილის დათმობას.

ამ ფასად ის ინარჩუნებს ხელისუფლებას, ამ ფასად ის ინარჩუნებს ხელისუფლებას, ამ ფასად ის ინარჩუნებს ხელისუფლებ

გორის ტრაგედია - შემთხვევითობა თუ ...
(რას უპირებენ გვარდიას?)

საქართველოში მომხდარი სახელმწიფო გადატრიალების ისტორიაში არსებობს ერთი მღელვარე ღამე - ქალაქის ჭურებში დაქროლნენ მანქანები და მეგაფონებით ამცნობდნენ თბილისელებს, გამსახურდიამ თბილისის ზღვაზე ბიჭები ამოხოცაო... იმათზეც კი, ვისაც არ სჯეროდა, რომ საქართველოს პირველი პრეზიდენტი, ვისი უშუალო ინიციატივითა და ძალისხმევით ჩამოყალიბდა ქართული გვარდია, სასიკვდილოდ გაიმეტებდა 18-19 წლის ბიჭებს, მძაფრი შთაბეჭდილება დატოვა იმღამინდელმა განცდამ.

რამდენიმე ხანში მართლაც გავხდით გვარდიელების ხოცვის მომსწრე. უცნაურია, უწყვეტად მშვიდად მიიღო საზოგადოებამ ეს ფაქტი...

13 იელისს ქალაქ გორში განლაგებულ "სნგ"-ს სამხედრო ნაწილში, რუსის ჯვარისკაცებსა და ქართველ გვარდიელებს შორის მოხდა შეიარაღებული შეტაკება, რის შედეგადაც დაიღუპა 20 გვარდიელი, 6 "სნგ"-ს ჯვარისკაცი, დაჭრილია 45 ქართველი მეომარი, მათ შორის ბესიკ ქუთათელაძე, რომელიც უმძიმეს მდგომარეობაშია.. შეტაკების შემდეგ გაეცნობული სამხედროები ტანკებითა და ბრონირებული მანქანებით გამოვიდნენ სამხედრო ნაწილის ტერიტორიის გარეთ და დაწყეს ქალაქის რბევა. ცაში გამოჩნდა ათამდე სამხედრო ვერტმფრენი. ქალაქი მოიცვა პანიკამ. მშვიდობიან მოსახლეობაში არიან დაჭრილები და დალუპულები. მხოლოდ სალამოს 10 საათისთვის მოხერხდა გამხეცებული სამხედროების დაშოშმინება თბილისიდან ჩასული ამირკავკასიის სამხედრო ოლქის ხელმძღვანელობის უშუალო ჩარევით.

ამირან ნოზაძე (გორის რაიონის პროკურორი) - როგორც ირკვევა, გვარდიელები მოვიდნენ იარაღის წასაღებად. მაგრამ იყო თუ არა ეს ამბავი ვინმესთან ოფიციალურად შეთანხმებული, გამოძიების საქმეა და აუცილებლად დადგინდება. უნდა გაირკვეს, ხომ არ მოხდა ვინმესგან პროვოცირება ამ შეტაკებისა რაიმე სხვა მიზნებისათვის. დღეისათვის ერთმნიშვნელოვანი დასკვნების გაკეთება ჩვენ არ შეგვიძლია. მოსახრებები და ვერსიები კი მრავლადაა.

გორის საავადმყოფოს ეზოში ხალხი ირეოდა. მათ სახეებს ჯერაც აწვდა გაოგნებისა და დაბაბულობის კვალი. ავტომატებით და ხელყუმბარებით კბილებამდე შეიარაღებული რუსი ჯვარისკაცები თავიანთ მკვდრის მიასვენებდნენ. მოშორებით იდგნენ გვარდიის სარჩერის ბატალიონის წევრები, რომლებიც მოკლული გვარდიელის, კაციტაძის ცხედრის გამოსვენებას ელოდებოდნენ.

ერთ-ერთი გვარდიელი - არავითარი თავდასხმა ჩვენის მხრიდან არ ყოფილა. ტყუან ყველაფერს. პირველივე ტყვია, რომელიც იმ დღეს გავარდა, ბესო ქუთათელაძეს მოხვდა. ბიჭები ისეთ ადგილებში არიან დაჭრილი, რომ ფაქტია,ეს სნაიპერების ნამუშევარია.

კორესპონდენტი - ვინ იცოდა თქვენი იქ მისვლის შესახებ?

გვარდიელი - ყველამაც იცოდა. აქაც და თბილისშიც: კიტოვანი იყო ჩამოსული. ყარყარაშვილსაც შეხვდა და ქუთათელაძესაც.

კორესპონდენტი - რა განწყობაა გვარდიაში შაბათის მერე?

გვარდიელი - აქ ისეთი რამე მოხდა, რომ ხალხმა ხმა უნდა ამოიღოს.. გაიგეთ, თბილისში, შტაბთან საპროტესტო აქცია დაწყებულა. ნეტა მართალია?

კორესპონდენტი - მართალია. ჩარტია 91-მა დაიწყო აქცია შტაბის წინ..

გვარდიელი - როგორც გეითხრეს, ცოტანი არიან. ხალხი არ მიდისო.

კორესპონდენტი - ჰო, ცოტანი არიან, ოცამდე კაცი იყო.

გვარდიელი - ეჰ, ალბათ, ხალხი არც მიეა, როცა ჭურაში გამოდიოდნენ, არბეულნენ და ტყვიებით ერეკებოდნენ და ახლა...

გორის საავადმყოფოს ჭირუხეული განყოფილების გამგემ, ბატონმა აჩოჩიამ გვითხრა, რომ რუსეთის ჯარის მოსალოდნელი თავდასხმის, ან რაიმე გაუთვალისწინებელი საშიშროების თავიდან აცილების მიზნით, დაჭრილი გვარდიელები თბილისში გადმოიყვანეს, ასე უფრო უსაფრთხოა მათთვის.

თბილისის სხვადასხვა საავადმყოფოში რამდენიმე დაჭრილ გვარდიელს შევხვდით:

ნუგზარ ტაბატაძე (ხაშურის ბატალიონი) - ჩვენ ვიდექით "ტეკზე", ცხინვალთან. იქიდან წამოგვიყვანეს მოლაპარაკება იყო, რომ რუსებს უნდა გადმოეცათ ტექნიკა. სულ 150-მდე კაცი ვიყავით, დიდი ნაწილი სარჩერის ბატალიონიდან. გვქონდა მხოლოდ ავტომატები. შეგვიშვეს მშვიდად, თავისუფლად, ყოველგვარი გარეშე. იქვე, ხუთად ხუთი ჯვარისკაცი იყო. დღის სამი საათი იქნებოდა, სროლა არ იყო. ერთადერთი - განგაშის ხმა გავიგონეთ, შეიძლება სპეციალურად გაკეთეს. საწყობის კარი ღია იყო. არავითარი წინააღმდეგობა არ გაუწევიათ; გვითხრეს კიდეც, როგორც ხართ მოლაპარაკებული, ყველაფერი ისე იქნებაო. შეთანხმება იყო ხელმძღვანელობის დონეზე. ქუთათელაძე თავის ხალხთან ერთად ცალკე იდგა. საგანგაშო ნიშნის შემდეგ სროლა დაიწყეს რუსებმა. პირველი ტყვიით ბესო დაიჭრა. ამ პირველ გასროლას მაშსალა მოჰყვა. გამოიყვანეს ტანკები, რომლებიც, ალბათ, წინასწარვე ჰყავდათ მომზადებული..

სადღაც ოთახში მოგვამწყვდიეს. ჯერ ავტომატის ჯერი მოუშვეს ჩვენზე, შემდეგ "ლიმონკები" შემოგვიგდეს. ორი მათგანი ფეხებთან ამიფეთქდა. შემდეგ სარდაფში ჩაგვაორიენს. სადისტურად გვექცეოდნენ.

კორესპონდენტი - ვინმესთან იყო შეთანხმებული თქვენი იქ მისვლა?

ნუგზარ ტაბატაძე - არ ვიცი, ვინ იცოდა და ვინ არა. ვიცი, რომ ეს ოფიციალურად იყო შეთანხმებული. ადგილი ჰქონდა დალატს. მოკლულია ჩვენი უფროსიც, ხაშურის ბატალიონის მეთაური პატელიაფოსი. მოლაპარაკება რომ არ ყოფილიყო, უფროსობა არ გაგეშვებდა.

გოჩა გარსევანიშვილი (გვარდიელი) - მოვდიოდი ცხინვალიდან. სამ მეგობართან ერთად. ისინიც გვარდიელები არიან. სრულიად შემთხვევით შევესწარით ამ . სროლას. ვიცოდით, რომ იარაღის წამოღების ოპერაცია მზადდებოდა, მაგრამ იმას, რაც მოხდა, ნამდვილად არ ველოდით. შეთანხმებული იყო, ბიჭებს ტექნიკა და ტყვია-წამალი უნდა წამოეღოთ. მაგრამ აქ რაღაც გაუგებრობა მოხდა...

კორესპონდენტი - როგორ ფიქრობთ, რა მოხდა, რატომ შეგხვდნენ სროლით?

გარსევანიშვილი - არ ვიცი, რა ვთქვა. ნამდვილი დალატი იყო. ძალიან გაგვდა, უხეშად რომ ვთქვათ, ჩაწყობილ საქმეს. უნდოდათ ამოეხოცათ გვარდიელები.

აკაანდილ ფოფხაძე (21-ე ბატალიონი) - გაირკვევა ყველაფერი.

კორესპონდენტი - ვინ უნდა გაარკვიოს?

აკაანდილ ფოფხაძე - ჩვენ თვითონ გავარკვევთ ყველაფერს. მოტყუებით შეგვიყვანეს იქ. საერთოდ, ციხე შიგნიდან ტყდება.

ფრიდონ კოწოწაშვილი - ვერ გავიგე, რა ხდება; შესულები არ ვიყავით, რომ ცეცხლი გაგვიხსნეს. ჩვენ კი, სამაჩაბლოში სროლის . უფლებას არ გვაძლევენ. ავტომატები გვაქვს მხოლოდ. სულ ეგ არის ჩვენი შეიარაღება. არადა, სოფლელები სულ ითხოვენ დახმარებას. ხშირად გვიშვებენ პოზიციაზე მაგრამ პრეპრას იძლევიან არ გაისროლონთო.

ნუგზარ ტაბატაძე - უპატრონოდ ვართ მიტოვებულები სამაჩაბლოში. ერთადერთი, ვინც გვეხმარება, ადგილობრივი მოსახლეობაა. ახლა რომ ლაპარაკობენ მშვიდობიან მოლაპარაკებაზე, არაფერი გამოვა, სოფელი ამას არ შეურიგდება. ძალიან გამწარებულია. თუ სოფელი არ შეურიგდა, საკითხი მშვიდობიანად ვერ გადაწყდება. როგორ შეურიგდებიან ოსებს ისინი, ვისაც ძმები, შვილები, ნათესავები მოუკლეს...

თბილისიდან მოქმედების არანაირ საშუალებას არ გვაძლევენ. სამეგრელოში ქართველები გვახოცინებს, სამაჩაბლოში კი, ყოველმხრივ გვიშლიან ხელს. თბილისი ბრძანებებს იძლევა, რომ ჩვენი მხრიდან ცეცხლი არ გაიხსნას. ოსური მხარე კი შუდივად გვიტევს.

კ. ქოჩიაშვილი (გვარდიის სამმართველოს ოპერატიული სამმართველოს ოფიცერი) იცით რა, ყველაფერი ისე ჩვენი ბრალია. ქართველები რომ სახლებს იშენებენ, მანქანებს ყიდულობენ ქიოსობენ, მდიდრდებიან და დროს ატარებენ, ოსები იარაღს ყიდულობენ და ერთმანეთს გვერდში ედგნენ. ახლაც ასეა. არავის არ აინტერესებს იქ რას ეკეთებთ. საქართველოში ხომ არის სამი მილიონი ქართველი. ვიღაცას ხომ აქვს სალად ბიზნესების უნარი. არვინ გვხედავდა არც ფულით, არც იარაღით, ამბის გასაგებადაც არავინ ჩამოდის.

კორესპონდენტი - მაგრამ ასეთი რამ ხომ ხალხის იმედზე არც ერთ ქვეყანაში არ კეთდება. ეს სახელმწიფოს ფუნქციაა. სახელმწიფომ უნდა იზრუნოს იმაზე, რომ მის ტერიტორიულ მთლიანობას საფრთხე არ ემუქრებოდეს, ჰყავდეს ჯარი, რომელიც დაიცავს საზღვრებს, უზრუნველყოს ჯარის შენახვის ყველა პირობა და სხვა... ჩვენ თვითონ მოეშალეთ ეს სახელმწიფო და ახლა რაღა პრეტენზია გაქვს?

ქოჩიაშვილი - ? ....

"სნგ"-ს ჯარებზე ამგვარი "თავდასხმები" იარაღის მიღების მიზნით ხორციელდება ყოფილი საბჭოთა კავშირის მთელ ტერიტორიაზე. აქვე, კავკასიაშიც - სომხეთში, აზერბაიჯანში, ჩეჩნეთში, ოსეთში... არსად ისეთი სისასტიკით არ გასწორებიან "თავდასხმელებს", როგორც საქართველოში. რატომ მოხდა ასე, ეს უბრალო შემთხვევითობაა? იქნებ იმიტომ, რომ დიდი ცოდვა ვიდეთ კისრად, ხომ არ არის" ეს კიდევ ერთი რგოლი იმშერული გეგმის, რომლის მიხედვითაც ყოველგვარი საფუძველი უნდა მოეშალოს საქართველოს სახელმწიფოს არსებობას: ჯერ ეროვნული გვარდიის ხელით დაეშხო კანონიერი ხელისუფლება და ამით ერთდროულად დისკრედიტირებული აღმოჩნდა გვარდიაც (და საერთოდ, ქართული ჯარის საჭიროების იდეაც) და მომავალში არჩევნების ჩატარების აუცილებლობაც. ამის შემდეგ უკვე არც ისე ძნელია საკუთარ ხალხთან დაპირისპირებული საბჭოური ძალის პოლიტიკური მანევრების მეშვეობით გადატეხა, ან სულაც ფიზიკური განადგურება. დამაფიქრებელია, რომ დასავლეთ საქართველოს "დალაშქრის" შემდეგ გმირებად შერაცხულ გვარდიელებს სწორედ მაშინ გაეშიფრა საქართველოს ფაქტობრივი მმართველი ე.შევარდნაძე, როდესაც ისინი შიდა ქართლის დასაცავად წარმოებულ სამართლიან ომში ჩაერთვნენ. მისი განცხადება იმის თაობაზე, რომ უთანხმოება აქვს კატოვანთან და ვერ აკონტროლებს "სამხრეთ - ოსეთში"გვარდიის მოქმედებას, საფუძველს აძლევს რუსეთის მთავრობას საომარი ფორმირებანი განიხილოს, როგორც ბანდიტური ჯგუფები (რაც განაცხადა კიდეც რუსეთის პრეზიდენტის მრჩეველმა ს.სტანკევიჩმა პოპულარულ ტელეგადაცემაში "თოკ-შოუ") და შესაბამისად მოექცეს მათ. არა და სამართლიანობა მოითხოვს აღვნიშნოთ: დღევანდელ უხუპტორულ ხელისუფლებაში ერთადერთი სტრუქტურა, რომელიც მეტ-ნაკლებად კანონიერ ხასიათს ატარებს ეს სწორედ გვარდიაა - ოუმც კი უკანონობის სამსახურში ჩაყენებული.

მოყვანილთა ამგვარი განვითარება გვაფიქრებინებს, რომ უახლოეს მომავალში გვარდიის ნაწილები გამოყვანილი იქნებიან შიდა ქართლიდან და იქაური მოსახლეობის დაცვისათვის, მთელი პასუხისმგებლობა კვლავ "ზვიადისტებს" დაეწვება მხრებზე.

პუბლიკაცია მოამზადეს ლევან ურუშაძემ და თემურ რეხვიაშვილმა

1992 წლის 10 მაისი. ჭავჭავაძის პროსპექტზე, ჩაის სახლის წინ დაგეპატიმრეს მე და "საქართველოს რესპუბლიკის" მთავარი რედაქტორი (რამენადაც ვიცი, საქართველოს უზენაეს საბჭოს იგი არ გაუწაიესუფლებია რედაქტორის თანამდებობიდან) მარიკა ბაბიშვილი. დაგეპატიმრა არა მილიციამ, ან გვარდიამ, არამედ სამოქალაქო ტანისამოსში ჩაცმულმა ახალგაზრდებმა, რომელთა განსაკუთრებულ უფლებამოსილებაზე მხოლოდ ხელკეტი და ცოფმორეული სახე მეტყველებდა. ძმანი მათნი, ასევე სამოქალაქო პირები ამ დროს განსაკუთრებული სისასტიკით უსწორდებოდნენ თავიანთ უფლებაყრილ თანამემამულეებს: დაუნდობლად ურტყამდნენ წიხლებს, ხელკეტებს, მუშტებს, აგინებდნენ უშვერი სიტყვებით და, რაც მთავარია, მთელი მათი ქმედება განსწვალული იყო ერთი სულისკვეთებით - დაემცირებინათ ადამიანი. ზიზღითა და სიძულვილით უყვიროდნენ: თქვე სოფლელებო, გოიმებოო. როგორც ჩანს, დედაქალაქური ფსიქოლოგიის სინდრომი, რომელიც რაღაც განსაკუთრებულ პრივილეგიებს გულისხმობს, წარმმართველია ამ ხელკეტიანი "რაინდების" ქცევაში. ვინც ჩვენ დაგვაპატიმრა გვსაყვედურობდნენ: თქვენ ქალაქელები ხართ, გეტყობათ და ამ სოფლელებთან როგორ დგახართო. "გენეტიკური თბილისელის" წოდებაზე კონკურსები რომ იმართებოდეს, დარწმუნებული ვარ, ამ ახალგაზრდებიდან უმრავლესობას უკან მოიტოვებდა ჩვენი უბნის მეწაღე გურგენა, მაგრამ ქვეყანაში, სადაც ათასობით ადამიანისთვის ჭურდის ბედი გამხდარა სანატრელი და მისაბაძი, რა გასაკვირია, თბილისის ოჯახურები მამათელებმა გვასწავლონ. ძველი ჩეკისტებივით ჭურთუკებში გამოწყობილი ეს ყმაწვილები მეტწილად ცკ-ს მფვინეებსა და სხვადასხვა დონის პარტიულ ფუნქციონერებს წამოყოლილი "რაიონული კადრების" პირმშონი რომ არიან, ამაზე ის თავდაბლება მეტყველებს, როგორითაც იცავენ იმ ადამიანს, რომელმაც ჯერ კიდევ სოციალისტური მშენებლობის აღმაღლობის წლებში დაანგრია თბილისის საუკეთესო უბნები და მათ ადგილას სტილიზებული დეკორაციები და მონუმენტური ურჩხულები წამოჭიმა; ვინც სამადლობელი სიტყვით მიმართა თბილისს გამტყაპელებელი: ყოჩაღ, იარაღი რომ აიღეთო ხელში. საფიქრალია, მათ გონებასა და სულს ჯერ კიდევ ბავშობაში კუბავდა "თბილისობის" უნაჭო შოუ, ნეგატიურ მოვლენებთან "დრომოჭმულ ტრადიციებთან" ბრძოლის პათოსი.

თუმცა, არც მთლად ასეა საქმე: დამრბეულთა შორის არაერთი დედაქალაქელიც შეენიშნე, მათ შორის ჩემი ნაცნობებიც, ისეთი ოჯახების შვილები, რომელთაც წესით უნდა სცხვენოდეთ, რომ მათი ახლობელი უანდარმების ფუნქციას ასრულებენ საყვარელი ქალაქის ქუჩებში. თუმცა, ალბათ ახლა არც შერცხვებათ. დრო მიდის და ყველაფერი იცვლება. გასულ აგვისტოს გვარდიის აბობოქრების ერთ-ერთი მიზეზი ის გახლდათ, რომ საშშობლოს დასაცავად შემართულმა არწივებმა ოუკდრისეს შინაგან საქმეთა სამინისტროს დაქვემდებარებაში ყოფნა; ჩვენ მიმდინარეობა ხომ არა გვაქვს, რამდენიმე თვეში კი, - თუ სამეგრელო არ ასცდა დაგეგმილ ვარიანტს, ერთიდაიგივე ოჯახი მაინც არ აგიწიოკებია, თუ მიტინგი არ დაგირბენია, საქმეა თბილისის ელიტარულ სალონებში მიგიღიონ.

მაგრამ "ხოგი ჭირი მარგებელია", მოგეხსენებათ. ნაცნობი რისი ნაცნობია, გაჭირვებაში თუ არ წამოგეშველა. ჰო და, დაწალირდნენ ჩვენი ნაცნობები, ჩვენს განთავისუფლებას ლამობდნენ. მაგრამ ჩვენ არ ვისარგებლეთ ამ შესაძლებლობით და აი რატომ: ავტობუსში, სადაც პატიმრები იყვნენ მოთავსებული, ჩვენთან ერთად ოვდა ასაკოვანი მამაკაცი, რომელსაც ერთ-ერთი ცოფიანი ლაწირაკი ხელკეტს ურტყამდა და მეტად მომგებიან გარიგებას ჰთავაზობდა: გადი ეხლა გარეთ, ხალხში იყვირე - ძირს ზვიად გამსახურდია! - და გაგიშვებო. იმ ღირსულმა ადამიანმა პატიმრობა არჩია. ჩვენ ამგვარი არჩევანის წინაშე არავის დაგვუყენებივართ, განთავისუფლებდნენ ყოველგვარი პირობის გარეშე. მაგრამ, ნებით თუ უნებლიეთ, ჩვენ - დიახ, ჩვენ ყველანი, სხვა არჩევანის წინაშე დავდექით: ვის გვერდით ვიდგეთ დღეს? მათთან, ვისაც კლავენ, დეევნიან, ესვრიან, შეურაცხყოფენ, თუ საიქედოდ მიეიმალოთ მათ უკან, ვისაც ავტომატი უჭირავს ხელში და მზადაა მთელი საქართველო გაწყვიტოს, თუ ეს საქართველო მის ინტერესებს დაუდგება წინ. ეს არ არის არჩევანი "სეიადისტობასა" და "ანტიზვიადისტობას" შორის, არც აღმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის (მით უფრო რომ უკვე ნათელია - ჩვენი დასავლეთიც და აღმოსავლეთიც იყო, არის და რჩება ჩრდილოეთელი "ძმა", და მხოც იქიდან ამოდის). ეს არის არჩევანი ზნეობასა და უზნეობას, სიკეთესა და ბოროტებას შორის.

წუთუ ამას ვერ გრძნობენ ჩვენი ხელკეტიანი ნაცნობები? გრძნობენ, როგორ არა. როდესაც ეკითხები - შენც ამათთან ხარ? დაბნეული ცდილობს გაიღიმოს, თვალებს გარიდებს და გაბუსხობს, მე ახლახან მოვედი, არაფერი ვიცი. რამდენიმე წუთის შემდეგ კი ხედავ, როგორ ურტყამს წიხლებს ეიღაც გაუბედურებულ, უბადრუკ ქვეყანაში უბადრუკი ცხოვრებით გაწამებულ ქალს. რა საერთო გაქვს ამათთან? - ჰკითხავ მეორეს. არაფითარი! - და იგივე დაბნეული მზერა. თუმცა იქვე ირკვევა, რომ ჩემსავით საშიშ პიროვნებას, "დესტაბილიზატორს", დამნაშავეს ამ ყმაწვილის თხოვნით ყოველგვარი პირობის გარეშე ათავისუფლებდნენ.

ცხადია, ძნელია უარის თქმა ასეთ უფლებებზე - როდესაც შეგიძლია დაჰპატიმრო ან გაანთავისუფლო ადამიანი, მოკლა ან სიცოცხლე აჩუქო, თანაც არავითარი პასუხისმგებლობა არ გეკისრებოდეს. მაგრამ ჯერ კიდევ არ არის გვიან, მათთვისაც, ვინც უბრალოდ იარაღია გაქნილი გაიძვერების ხელში. გაიძვერების, რომლებმაც დაგეშეს, მოწამლეს ახალგაზრდობის დიდი ნაწილი, ხელში ბინძური ფულით ჩაყრდი იარაღი დაჰერინეს და საკუთარი ხალხის დასახოცად გაუშვეს, კიდევ ერთი თაობა დასვარეს ძმათა სისხლით, საერთო ცოდვით შეკრეს და ახლა როგორც უნდათ, ისე გამოიყენებენ. ამ სამსახურისთვის ზოგმა უკვე მიიღო საფასური: საზღვარგარეთ - ევროპაში გაეგზავნა სასწავლებლად, შემდეგ კი დაგეიბრუნდება (საეჭვოა, იქ , მოიკიდონ ფეხი) . "ერის საუკეთესო ნაწილის" ახლგაზრდა ცვლა. ვისაც ინტელექტუალური ბოდვები არ იტაცებს, მათ ხელდი ფულით უსწორდებიან, საქმეში გაჰყავთ და სხვა ამგვარ, მაფიისათვის ტიპიურ "სიკეთეს" ასიარებენ. მაგრამ რა არის ეს საცოდავი გასამრჯელო იმ ნაყოფთან შედარებით, რომელსაც ამ ბიჭების ზურგსუკან მიჩუმათებული "ბიძები" მოიმკიან. ხოლო თუ საჭირო გახდა, სიტუაციამ მოითხოვა, თავიანთ სისხლიან ხელებს მათ შეახოცვენენ.

ჯერ კიდევ არ არის გვიან გაეიაზროთ, რომ საქართველო ყოფნა-არყოფნის ზღვარზე დგას.

ჩვენ ან ეიქნებით, ეიარსებენ, ან არა - რამდენიმე თვეში კი, - თუ სამეგრელო არ ასცდა დაგეგმილ ვარიანტს, ერთიდაიგივე ოჯახი მაინც არ აგიწიოკებია, თუ მიტინგი არ დაგირბენია, გამოტანილი - "ზვიადისტია" (რასაც თითქმის ყოველდღე გვამცნობს რუსეთის ტელეეიზია); ვინაიდან საკუთარი ხალხის წინააღმდეგ ბრძოლა, მისი გენოციდი სტაბილიზაციის აუცილებლობით მართლდება, ხოლო საკუთარი ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობისათვის თავდადება - სამარცხვინოდ მსოფლიოს თვალში. ვინაიდან სამაჩაბლოში ქართველებს გეიკლავენ, უკანონო ხელისუფლება კი ლაშის ჩაბუტოს მკვლელობის თაეკაცებს, სამაგიეროდ აფხაზებთან ურთიერთობის გაწეეებას არავინ უფრთხის; როგორ ბედავენ და არ უშვებენ "ზვიადისტების" სახოცავად ქართულ გვადიას (გვარდიის ხელმძღვანელობამ რამდენჯერმე განაცხადა ტელეეკრანიდან, თუ აფხაზეთში მიმალული "ზვიადისტების" ლიკეიდაცია არ მოხერხდა, დასავლეთ საქართველოში სტაბილიზაცია არ იქნებაო. გია ყარყარაშვილმა სოხუმში გამართულ პრესკონფერენციაზე თქვა, თუ აფხაზეთის ხელმძღვანელობა ცნობას დაგეართავს, მიტინგებს ჩვენ თვითონ დავაარბეეთო. აი, "სეპარატისტული პოლიტიკით" აღშფოთების ნამდვილი მიზეზი, თორემ იმავე არძინბას გესლიან სიტყვას სახალხო დეპუტატთა I ყრილობაზე სრკ საგარეო საქმეთა მინისტრი, რამდენადაც მახსოვს, დიდად არ აუღელეებია!). რა უსუსურია ასლან აბაშიძის პანფურკული ორიენტაციების მხილება, როდესაც "ერის საუკეთესო ნაწილი " 400 ათასი თურქის გადმოსახლების ინიციატივას იჩენს და მათი "ხსნის" კომიტეტებს ქმნის. ხსნა საქართველოსა და ქართველებს სჭირდება და არა თურქებს, ან გარუსებულ გერმანელებს, რომელთა მიღება თვით დედასამშობლოში არ სურთ უბრალო მიზეზით: არავის ესაჭიროება გერმანიაში თურქად რამდენიმე ათასი პოტენციური კომუნისტური პარტიის წევრი, ეროვნულ ფესვებს მოწყვეტილი ადამიანი. საქართველოს ხსნა სჭირდება, ვინაიდან ქართველთა მშვიდობიანი თანაარსებობის ერთადერთ პირობად აღიარებულია იარაღის ქვეშ სიურცხვენით, გამყიდველობასთან შეგუება. თუკი გაუპატიურებული შეიყვარებს თავის მოძალადეს, იგი აღარც შეურაცხყოფილად იგრძნობს თავს -აი, ერთადერთი წამალი, რომელიც "ერის სულიერმა მამებმა" გამოუწერეს მათ მიერვე ავადმყოფად შერაცხულ ერს.

ამიტომ ჩვენ ყველამ ერთად და თითოეულმა ცალ-ცალკე მთავარი არჩევანი უნდა გავაკეთოთ, პასუხი უნდა გავცეთ მთავარ კითხვას: არსებობს თუ არა დღეს ჩვენთვის ერის ინტერესებსა და ღირსებაზე დიდი ფასეულობა?

მე არჩევანი გავაკეთე და ამიტომ: შეურაცხმყოფელად, სამარცხვინოდ მიმაჩნია რაიმე "დახმარების" მიღება მათგან, ვინც საკუთარი ერისგან იზოლირებული, მის საუკეთესო ნაწილად ასაღებს თავს; ვისაც ტკბობას ანიჭებს ხალხის შეურაცხყოფა,დამცირება, თუმცა მის მოწეულ მოსავალსა და საარჩენო ხმებზე დიდ იმედებს ამყარებს; ვინც მთელი ცხოვრება ჩალიჩსა მიწეეული და დღეს, თეთრთონ სისხლსა და ლაფში ყელამდე ჩაფლული, კვლავ ჩალიჩით, "ბლატებით" ცდილობს ჩვენც წუმპეში ჩაგვითრიოს.

თუ მე არ ვითვლები დამნაშავედ და ჩემს განთავისუფლებას წინ არაფერი ეღობება, მაშინ ჩემთან ერთად უნდა განთავისუფლდეს ყველა პოლიტპატიმარი; ხოლო თუკი საქართველოსთვის ჩვენ დამნაშავენი ვართ, მაშინ მე არ მიეკედ ჩემს თავს არავითარ უფლებას რაიმე პრივილეგიით ვისარგებლო.

დღეს, როდესაც მთელი საქართველო სატუსაღოდა ქცეული, დიდი სხვაობა არაა - ციხეში ვიჯდები, თუ მის გარეთ იქნები.

წინასწარი პატიმრობის საკანი N7

ანა ჭავჭავაძე

თბილისი, 18 მაისი 1992 წ.

სად არის შენი ძმა აბელი?

გაგებისა თუ ჩვენი მეფუების ახირებულობის წყალობით, ჩვენ მართლაც დიდად გამოვიცვალეთ გარეშო, მაგრამ მისი რუსეთის სახელმწიფოს მიერ ანექსიის ორასი წლისთავისათვის, საქართველო ისევ იმავე საშიშროების წინაშე დგას, რადგანაც, განა იმას აქვს მნიშვნელობა თუ რა ჯიშის ნადირი გაგბდევნის?!

ნახევარი საუკუნის არ ყოფნის შემდეგ, როცა შარშან სამშობლო მოეინახულე, გამაკვირვა იმ ამბავმა, რომ ნაღები ქართული ინტელიგენცია არ განიცდიდა ამ საშიშროების არსებობას. მათი გონება მხოლოდ პირად ენებათა ღელვას მოეცვა.

ასეთივე უპასუხისმგებლობით მაკვირვებს ჩვენი მართლმადიდებლური ქრისტიანული ეკლესიის საჭეთმპყრობლის, ილია მეორის მოქცეა და თავისმართლება მის უკანასკნელ საშობაო ეპისტოლეში. "ჩვენს წინ რომ უცხო მტერი ყოფილიყო, პირველნი შეეგებებოდით მას, ბრძანებს მწყემსმთავარი და აგრეძელებს, მაგრამ ჩვენს საწმყსოში, ჩვენს შეილებს შორის არჩევანის გაკეთების უფლება არ გვქონდა" - ო.

ეკლესიის მოვალეობაა, სიმართლეს ემსახუროს, მაგრამ ასე ვერც სიმართლეს მოეემსახურებით და ვერც ბოროტებას აღმოეუხვრით! ამ აზრის სიმცდარეს თვით ბიბლია მიგეითებს. მართლაც, როცა კაენმა მისი ძმა აბელი მოჰკლა, მამაზეციერებს ჰკითხა: "სად არის შენი ძმა აბელი?" ეს რა ჩაიდინე?! შენი ძმის სისხლი მიწიდან შემომძახებს. ამიერიდან დაწყეველილი ხარ მიწისაგან, რომელმაც გახსნა პირი, რათა მიეღო შენი ძმის სისხლი შენი ხელიდან, დაამუშავებ მიწას, მაგრამ აღარ მოგცემს იგი თავის ძალას, დენილი და მიუსაფარი შეიქნები ამ ქვეყანაზე!" (ბიბლია, დაბადება თავი IV, მუხლები: 9-10-11-12)

ვინაა ძმის მკვლელი და ვინ კიდევ მისი მსხეერპლი? აი კითხვა უბრალო, მაგრამ რაოდენ მტკივნეული და მნიშვნელოვანი აგრეთვე. ამ კითხვაზე უნდა გაეცა "პასუხი კათალიკოსს და ბოროტმოქმედი დაეწყევლა და შეეჩვენებინა: მით უფრო, რომ ბოროტება მთელი ერის მიმართაა ჩადენილი. "ამის მაგივრად ის ერთნაირ ბრალდებას უყენებს მკვლელსაც და მსხეერპლსაც, ხოლო მესამეს, მთავარ ბოროტმოქმედს სრულებითაც ვერ ხედავს და მით ანთავისუფლებს მას ჩადენილი საშინელი ცოდვისაგან.

გიორგი წერეთელი. პარიზი.

ფრაგმენტი წერილიდან "ბრალს ვდებ რუსულ იმპერიალიზმს."გუშაგი №21

მართლმადიდებლობის ზეიმი უცვლელად?

1992 წლის 15 მარტს კონსტანტინოპოლში შედგა მსოფლიოს ავტოკეფალურ მართლმადიდებელ ეკლესიათა პატრიარქების შეხვედრა, რომელიც ერთი წამიდა კათოლიკე და სამოციქულო ეკლესიის ბოლოდროინდელი ისტორიის უმნიშვნელოვანესი მოვლენაა.

თორმეტმა პირველიერარქმა მიიღო დადგენილება, რომლის ძალითაც შეიხსნება ვატიკანთან დიალოგი, დაიგმო რომის პაპის იურისდიქციის ქვეშ ყოფი უნიატების მოქმედება ცენტრალურ და აღმოსავლეთ ევროპაში. ამასთან ერთად მიღებულია მიმართვა ვატიკანისადმი, სადაც თანადგომას ითხოვენ სერბულ-ხორვატული კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების საქმეში. როგორც მკითხველს მოეხსენება, სერბები მართლმადიდებლები, ხოლო ხორვატები კათოლიკები არიან.

მართლმადიდებლობის ზეიმზე, 15 მარტს, რომელსაც მსოფლიო პატრიარქმა მართლმადიდებლობის ტრიუმფი უწოდა, წმიდა ქალაქ კონსტანტინოპოლში ლოცვა უფლისა მიმართ აღეელინებოდა საქართველოს ეკლესიის მეთაურის გარეშე?!

ჩვენ უმორჩილესად ვთხოვთ საქართველოს საპატრიარქოს მოგვაწოდოს ინფორმაცია ამ ისტორიული შეხვედრის შესახებ და აგვიხსნას მიზეზი, თუ რატომ არ იქნა მიწოდებული მორწმუნე საზოგადოებისათვის სულ მცირედი ინფორმაცია მაინც.

საკუთარი ინფორმაცია

მინაწერი. დღევანდელი თბილისური პრესის დუმილი, ჩვენთვის სრულებით არ არის გასაკვირი.

"ძველმოძმედება"

როგორც საქართველოს პრეზიდენტის, ზვიად გამსახურდიას წარმომადგენლებმა საზღვარგარეთ, ბატონებმა შალვა ჩხოტუამ და რენო სირაძემ შეგვატყობინეს, საქართველოს სახელმწიფო საბჭომ, ქალბატონ ქეთევან ორსინი - ბაგრატიონის აქტიური შუამავლობით, იტალიის ხელისუფლებასთან დადო კონტრაქტი საქართველოს პოლიციისთვის აღჭურვილობის მოწოდებაზე. ეს არის იტალიური წარმოების ხელკეტები დემონსტრანტების დასაშლელად. პუმანიტარული დახმარება ყველა სხვა სახის დახმარებაზე მეტად სჭირდება დღევანდელ "ხელისუფლებას". რაც შეეხება ხალხს, მან უკვე იწვნია ამ პუმანიტარულ დახმარების სიკეთე.

გარდა ამისა, კონტრაქტის თანახმად, იტალიაში იკერება ახალი უნიფორმა ჩვენი "სახელოვანი" მილიციისთვის, ჯერ გაურკვეველია, უწოდებენ თუ არა თავის თავს მადლიერი მილიციელები კარაბინერებს. როგორც პრეზიდენტის წარმომადგენლებმა შეგვატყობინეს, ამ უნიფორმების საფასურად სახელმწიფო საბჭომ საქართველოს ტერიტორიაზე ნადირობის ნება დართო იტალიელ ტურისტებს.

"საკუთარი ინფორმაცია

ყურადღება

გაზეთი "თავისუფალი საქართველო" დაინტერესებულია, რათა უფუალო ურთიერთობა დაამყაროს საქართველოს რესპუბლიკის ძალაქებისა და რაიონული ცენტრების "სოიუზპეჩატის" განყოფილებებთან.

ვთხოვთ ყველას (მათ შორის კერძო პირებს), ვინც დაინტერესებულია ჩვენი გაზეთის საქართველოს ტერიტორიაზე გაფრცელებით, გამოგვეხმაუროს.

რედაქცია

ეროვნული ბიბლიოთეკა

უსამართლო ძალიერებას სა-
უკუნო არ აქვს ძალი,
უძლეველი საბოლოოდ
არის მხოლოდ სამართალი.

აკაკი წერეთელი

ჭია წერილი ედუარდ შევარდნაძეს

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია

გადაწყვეტე წერილებით მოგმართო, ვინაიდან მრავალი რამ ჩვენს ურთიერთდამოკიდებულებაში გარკვეულ საჭიროებს, როგორც ქართველი ხალხისათვის, ასევე მსოფლიოსათვის ეს წერილი მიზნად არ ისახავს თქვენს განქიქებას, ან თქვენი როგორ რც პიროვნების შეურაცხყოფას, იგი ასახავს მხოლოდ ობიექტურ რეალობას.

მე ვთვლი, რომ ის რაც ხდებოდა საქართველოში თქვენი მმართველობის დროს საბჭოთა პერიოდში, საბედისწერო ზეგავლენას ახდენს დღესაც და ასახავს ურთიერობას საქართველოსა და იმპერიულ ცენტრს შორის, რომელსაც იმთავითვე დაგაკისრათ ფუნქცია საქართველოს ჯანდარმისა. ამიტომ მსურს გაგახსენოთ ყველაფერი უმცირეს დეტალებში და მოგახსენოთ ჩემი დასკვნები, მხად ვარ აგრეთვე მოვიხმინო თქვენი კონტრარგუმენტები. დანარჩენი კი ერმა და საზოგადოებამ განსაჯოს.

მართალია პიროვნულად ჯერ კიდევ 60-იანი წლებიდან გიცნობდით, მაგრამ ჩვენი პირველი საქმიანი შეხვედრა მოხდა 1970 წელს. იმხანად თქვენ შინაგან საქმეთა მინისტრი იყავით და მასპინძის, კონსტანტინე გამსახურდიას მეგობრად და კეთილისმსურველად სახავდით თავს. ამან გამაბედინა თქვენთან მოსულა, როდესაც მამაჩემმა სახალწლოდ მიიღო ანონიმური წერილი ვითომდაც "რუსი და სომეხი ნაცისტებისა", კუთხოვარი ასოებით დაწერილი ქართულ ენაზე, რომელიც ფიზიკური განადგურებით ემუქრებოდა მამაჩემს და მთელს ქართველ ერს. ამ წერილში ნათქვამი იყო, რომ ქართველი ერი გაუგებრებია და მოსპობის გზაზეა დამდგარი, და რომ ამას დააჩქარებენ რუსი და სომეხი "ნაცისტები". მათი თქმით აღმოსავლეთ საქართველო უნდა გადასულიყო სომხეთისა და აჭარბაიჯანის ხელში, დასავლეთ საქართველო კი რუსეთის ხელში. კონსტანტინე გამსახურდია, როგორც ეროვნული მოღვაწე ამ "ნაცისტებს" უმთავრეს დაბრკოლებად ესახებოდათ ამ მიზნის მიღწევის გზაზე და ემუქრებოდნენ სიკვდილით. წერილში იყო ასეთი ფრაზა: "მოველით იმ წუთს, როდესაც დავიწყებთ ქართველთა სისხლის დაღვრას. ხოცვას ახალგაზრდებიდან დავიწყებთ."

დიდხანს ეცდილობდი თქვენთან დაკავშირებას, მაგრამ ამაოდ. თქვენი მისაღები ხან მასსუხობდა თათბირი აქვსო, ხანაც რაიონშიაო წასული. სწორს წინასწარ იცოდით თუ რა საკითხზე მსურდა თქვენთან დაკავშირება. ბოლოს, როგორც იქნა, მწერალთა კავშირიდან მთავრობის ავტომატით დაგიკავშირდით და მიმიღეთ. თქვენ წაიკითხეთ წერილი, განცვიფრება გამოხატეთ და დაავალეთ გამოძიება შსს ერთერთ გამომძიებელს. თანაც მითხარით ათიოდე დღეში გამოიარეო. ამასთან რაღდენ დიდი იყო ჩემი განცვიფრება, რომ თქვენ საუბარზე დაისწრეთ ქალაქის მილიციის საგამომძიებელო განყოფილების ყოფილი უფროსი (გვარს შეგნებულად არ ვასახელებ), რომელმაც კინაღამ სიცოცხლეს გამოგვასალმა მე და მერაბ კოსტავა 1959 წელს სამებიდროში რეციდივისტი მკვლელების ხელით. აი, ასე გაიცით "სიმბოლური" პასუხი ჩემს კანონიერ მოთხოვნაზე, რომ გამოგეძიებინათ იმ ანონიმური წერილის ავტორის ვინაობა და როგორც ჩანს გამოხატეთ თქვენი პოზიცია. ცხადია შემდგომში არც არაფერი გამოიძიეთ და მიაყურადეთ საქმე. მრავალი რამ იმ "ნაცისტების" შეკარიდან თანდათანობით რეალობად იქცა მომდევნო წლებში, განსაკუთრებით კი უკანასკნელ წელს, საქართველოში დატრიალებული სისხლიანი მოვლენების დროს, მაგრამ ამაზე ქვემოთ ვისაუბრებ, ახლა კი ჩვენი ურთიერთდამოკიდებულების სხვა მომენტებს დავუბრუნდები.

მაგანამისეული პერიოდის კორუფციისა და განუკითხაობის დროს ქართველი საზოგადოება გამოსაყვას ეძებდა. თქვენ აცნობებდით, რომ იბრძოდით ტატოსწებისა და პრინციპულობისათვის, უშეელოდით ქართულ კულტურას, მოუღებდით ბოლოს შაფიის თარეშს. (ცხადია, დამოუკიდებლობასა და თავისუფლებაზე ოცნებობაც კი გამორიცხული იყო მაშინ), ამიტომ მრავალი მიესალმა თქვენს მოსვლას ხელისუფლების სათავეში 1972 წელს და მეც ისევე გამიხარდა, როგორც ყველა ქართველმა. ჩვენ დაიწყეთ კამპანია ეროვნული სულის ყოველგვარი გამოვლინების წინააღმდეგ, თვით ისტორიულ თემაზე წერასაც კი "ნაციონალიზმად" ნათლავდით, ხოლო თქვენი მწერლები და კინორეჟისორები უკვე აშკარად გადავიდნენ ისტორიის გაყალბებაზე, საქართველოს რუსეთთან შეერთების, როგორც უაღრესად პროგრესული მოვლენის აპოლოგიაზე, "საბჭოთა პატრიოტიზმის", შერეული ქორწინების პროპაგანდაზე. "ინტერნაციონალიზმის" დროშით დაიწყო ქართული მოსახლეობის არნახული შეიწროება, სოფლად თუ ქალაქად, არაქართველთა პრივილეგირების პარალელურად. დაიწყო ბრძოლა "მაფნე ჩეუულებებისა და ტრადიციების"(!) წინააღმდეგ, რაც ფაქტობრივად ნიშნავდა რელიგიურ წეს-ჩვეულებებთან ბრძოლასაც, პარალელურად კი ნერგავდით კოსმოპოლიტურ, საბჭოთა "დეჟასწაულებს", სადაც ლრეობისა და მეცელლმერთობის გარდა არაფერი ხდებოდა, ნერგავდით "ახალ რიტუალებს", ე.ი. ახალ საბჭოთა, კომუნისტურ რელიგიას.

დღეს, კრიმინალურ-ტერორისტული ხუნტის მოწვევით საქართველოში ჩამოსულს თქვენ და თქვენ მიმდეარ პარტოკრატებს ხშირად გხედავენ ეკლესიებში, სადაც სანთლებს ანთებთ ხოლმე. შოამომაველობამ უნდა იცოდეს, თუ როგორი იყო თქვენი დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიასთან; როგორ მართავდა მას თქვენი რწმუნებული, როგორ ცდილობდით მის გადაქცევას სუკ-ის ფილიალად, როგორ არბევდნენ თქვენი კომკავშირლები მორწმუნე ახალგაზრდობას, განსაკუთრებით აღდგომის დღესასწაულზე ეკლესიაში ბედავდნენ მოსულას. ამ შტაბებში ხდებოდა მათი ტერორიზება, "დამშვიება", აღრიცხვაზე აყვანა, სოლო შემდეგ ამას მოსდევდა რეპრესიები, სასწავლებლებიდან გარიცხვა, ოჯახების დაშიკება და სხვა. როგორ დაიწყეთ ეკლესია მონასტრების გადაკეთება თეატრებად, საკონცერტო დარბაზებად, რაგორ გაუჭირეთ, მაგალითად, შიომღვიმის მონასტერი 1980 წელს, როგორ დაამწყვდეენეთ მისი წინამძღვარი, მოსუცი კაცი ეკლესიის შენობაში, ზამთრის ყინვაში, რის შეუვეგებაც მას კინაღამ სული ამოხდა, როგორ იმსხვერპლა სუკ-ის ტერორმა მრავალი ქართველი სულის ხსოვნა, ეს ყველაფერი ცნობილია, თუ რა "ინტერნაციონალიზმი" , "გეარდია", "საბჭო" ანუ ხუნტა, რომელიც ცეცხლით და მახვილით ანადგურებს დემოკრატიას საქართველოში, ძარცვას და არბევს მოსახლეობას, რამაც საქართველო მსოფლიოში ეკონომიკურად ყველაზე გაღატაკებულ ქვეყნად აქცია, სადაც ყოველდღიურად უკვე მრავალი ადამიანი ოღუპება შიმშილით (საქართველოს რადიოს ცნობა). რაც შეეხება დღევანდელი საქართველოს უკანონო რეჟიმის ცნობას მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნების მიერ, ეს იმპერიის მხარდაჭერისა და თქვენი დემაგოგიისა და დეზინფორმაციის ხელოვნების შედეგია. მაგრამ, გახსოვდეთ: ჯერ საკუთარმა ხალხმა უნდა გცნოთ, წინააღმდეგ შემთხვევაში არავითარი ფასი არა აქვს უცხო ქვეყნების მხრივ ცნობას. სანუგეშოა, რომ ის ქვეყნები, რომელთაც გადატრიალებამდე სცნეს საქართველოს კანონიერი ხელისუფალა, აღარ აპირებენ თქვენი უკანონო რეჟიმის ცნობას, საკუთარი ხალხი კი თქვენ არ გცნობთ არასოდეს.

ყველასათვის ცნობილია, რომ დღეს საქართველოში თქვენს მიერ მოხდა ნარკომანიის და ნარკობიზნესის ლეგალიზაცია, ნარკომანია ღია, ლამის ოფიციალურ პრაქტიკად იქცა, ვინაიდან თქვენი ძირითადი დასაყრდენი ძალების, "ხეთრიონისა" და "გვარდიის" წევრთა უმრავლესობა ნარკომანები არიან, თითოეულ მათგანს სჭირდება დღეში რამდენიმე ათასი მანეთი მაინც ნარკოტიკული ნივთიერებებისათვის, რის შედეგადაც მათ მიერ იძარცვება საქართველოს მოსახლეობა, იტაცებენ ათასობით კურძო და სახელმწიფო მანქანებს და ყიდიან საქართველოს ფარგლებს გარეთ სრულიად ლეგალურად. ასე გაძარცვეს თბილისი, ჭუთაისი, ზუგდიდი, ფოთი, სენაკი და სხვა ქალაქები, ახლა კი, ქართული მოსახლეობის გაძარცვის შემდეგ, არაქართულ მოსახლეობაზე გადავიდნენ, რაც გეიქადის ახალ ეთნოკონფლიქტებს. დაბა ყაზბეგი, ჩვენი დიდი ალექსანდრე ყაზბეგის სამშობლო, გადაქცეულია ნარკობიზნესის ცენტრად, მეორე ჰონკონგად, აზიისა და ევროპის ნარკობიზნესის ხიდად. ამის შედეგად იძარცვება სახელმწიფო ხაზინაც, რის გამოც ჯერ არიგებთ ჯამაგირებს, პენსიებს, ჰონორარებს, თუმც, პუტრისტები მაინც ლებულობენ პრემიებს თავიანთი სისხლიანი დანაშაულობებისათვის, როგორც "დემოკრატიისათვის მებრძოლნი". აი, თქვენი "დემოკრატიის" დიდი მიღწევები.

თქვენ ხედავთ, რომ საქართველოს მოსახლეობას მხოლოდ "მხედრიონისა" და "გვარდიის" ნარკომანთა ხელით ვერ იმორჩილებთ და ამიტომ, ფართოდ ჩაბნით სამხედრო ოპერაციებში სნგ-ს საოკუპაციო ჯარები, რომლებიც დღეს ხუნტის ჯარებთან ერთად დაბანაკებული არიან ყოველ რუხთან და ლამობენ აფხაზეთში შეჭრას, რათა იქ გააჩაღონ ახალი ეთნოკონფლიქტი. 23 მარტს, სამტრედიის სადგურზე ეშელონიდან გადმოტვირთეს თქვენი "გვარდიის" ჯავშანტრანსპორტიორები, რუსი ჯარისკაცებით სავსე, რომელნიც გაემართნენ ცხინვალისკენ სადამსჯელო ოპერაციის ჩასატარებლად. სნგ-ს სამხედრო ეკრტყვილები თავს დასტრიალებენ წალენჯიხას და ცდილობენ ყველას, ვინც საჭიროდ მიაჩნიათ. მათ მიერ განადგურებულია შესანიშნავი კურორტი სჩური. ასე, რომ თქვენ საქართველოში იწყებთ მეორე აფხაზეთის ომს და ნუ გგონიათ, მსოფლიო ბრმა იყოს და ვერ ხედავდეს ამას.

"დემოკრატიული ინსტიტუტების" ჩამოყალიბების პარალელურად თქვენ საქართველოში მასობრივი ტერორი და 37 წლის დარი რეპრესიები გსურთ აღორძინოთ, გრძელდება დაპატიმრებები შეთითხნილი ბრალდებებით, რაც თქვენი ხელწერაა. ყალბი ბრალდებით არიან დაპატიმრებულნი უხენაესი საბჭოს საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარე ტარიელ გელაშტია, პუტრისტების 6 ტყვეით მძიმედ დაჭრილი, მომაკვდავი კაცი, ფინანსთა მინისტრი გურამ ბახსნე, უზენაესი საბჭოს ადეპუტატო ეთიკის კომისიის თავმჯდომარე ბიძინა დანდაძე, დიდხანს ტანჯეს ცისერი ჭუთაისის დეპუტატი ფირუზ დიაკონიძე, ჰელსინკის კავშირის გამგეობის წევრი დეპუტატი ვახტანგ ჭითაია და სხვანი. ახლა შემოიღეთ მიტინგებზე სახიკვიდლო ცეცხა და დანით დაჭრა უდანაშაულო ადამიანებისა, რასაც განსაკუთრებით ეფექტურად ნერგავთ უკანასკნელ ხანებში. თქვენი ხელისუფლების კრიმინალება განსაკუთრებით არაადამიანურად ეპყრობიან ქალებსა და მოხუცებს, მთელი ქალთა სქესი ლამის მტრად გამოაცხადეთ პირუთვნელობისა და შეუპოვრობისათვის.

თქვენ, "გარდაქნისა" და "საფრთხის" მედაუდაფემ საქართველოში მოსპეთ ყოველგვარი საფარაროება, დააწესეთ უსახტიკესი ცენზურა პრესაში და ტელევიზიაში, აკრძალეთ ყველა თავისუფალი გამოცემა. ერთადერთი დამოუკიდებელი გაზეთის, "ობერია-სვეტრის" რედაქტორს, პრინციპულ და მოუსყიდვ ჟურნალისტს, ირაკლი გოცირიძეს მოუკალით შვილი, შესანიშნავი მხატვარი გიორგი გოცირიძე და ახლა მეორე შვილზე ეშუქრებით, ჟურნალისტური სინდისის ერთგულებისათვის. ა.წ. 30 მარტს, როდესაც მოსკოვის ტელევიზიით უნდა გადმოცემულიყო ჩემი ინტერვიუ, საერთოდ გააუქმეთ მოსკოვის პირველი არხი. ნუთუ ეს არის თქვენი დემოკრატია და საჯაროობა? რატომ არ უშვებენ ტელევიზიით ყოველივე იმას, რაც ხდებოდა და ხდება საქართველოში უკანასკნელი ოთხი თვის მანძილზე? რატომ არ უშვებენ თბილისის დანგრევას და დაწვას თქვენი ზარბაზნებითა და რაკეტებით, მიტინგების დარბევას, უდანაშაულო მოსახლეობის ხოცვა-ულტას თქვენი ბანდების მიერ, დასავლეთ საქართველოს აწიოკებას, ხალხის ძარცვა-გლეჯას? რატომ არ აძლევთ სიტყვას თქვენს ოპონენტებს, ან იქნებ ფიქრობთ, რომ ამ გზით ჩაახშობთ სიმართლის ხმას?

(გაგრძელება მე-4 გვერდზე)

დაიწყეთ კამპანია ეროვნული სულის ყოველგვარი გამოვლინების წინააღმდეგ, თვით ისტორიულ თემაზე წერასაც კი "ნაციონალიზმად" ნათლავდით, ხოლო თქვენი მწერლები და კინორეჟისორები უკვე აშკარად გადავიდნენ ისტორიის გაყალბებაზე, საქართველოს რუსეთთან შეერთების, როგორც უაღრესად პროგრესული მოვლენის აპოლოგიაზე, "საბჭოთა პატრიოტიზმის", შერეული ქორწინებების პროპაგანდაზე. "ინტერნაციონალიზმის" დროშით დაიწყო ქართული მოსახლეობის არნახული შეიწროება, სოფლად თუ ქალაქად, არაქართველთა პრივილეგირების პარალელურად. დაიწყო ბრძოლა "მაფნე ჩეუულებებისა და ტრადიციების"(!) წინააღმდეგ, რაც ფაქტობრივად ნიშნავდა რელიგიურ წეს-ჩვეულებებთან ბრძოლასაც, პარალელურად კი ნერგავდით კოსმოპოლიტურ, საბჭოთა "დეჟასწაულებს", სადაც ლრეობისა და მეცელლმერთობის გარდა არაფერი ხდებოდა, ნერგავდით "ახალ რიტუალებს", ე.ი. ახალ საბჭოთა, კომუნისტურ რელიგიას.

დღეს, კრიმინალურ-ტერორისტული ხუნტის მოწვევით საქართველოში ჩამოსულს თქვენ და თქვენ მიმდეარ პარტოკრატებს ხშირად გხედავენ ეკლესიებში, სადაც სანთლებს ანთებთ ხოლმე. შოამომაველობამ უნდა იცოდეს, თუ როგორი იყო თქვენი დამოკიდებულება საქართველოს ეკლესიასთან; როგორ მართავდა მას თქვენი რწმუნებული, როგორ ცდილობდით მის გადაქცევას სუკ-ის ფილიალად, როგორ არბევდნენ თქვენი კომკავშირლები მორწმუნე ახალგაზრდობას, განსაკუთრებით აღდგომის დღესასწაულზე ეკლესიაში ბედავდნენ მოსულას. ამ შტაბებში ხდებოდა მათი ტერორიზება, "დამშვიება", აღრიცხვაზე აყვანა, სოლო შემდეგ ამას მოსდევდა რეპრესიები, სასწავლებლებიდან გარიცხვა, ოჯახების დაშიკება და სხვა. როგორ დაიწყეთ ეკლესია მონასტრების გადაკეთება თეატრებად, საკონცერტო დარბაზებად, როგორ გაუჭირეთ, მაგალითად, შიომღვიმის მონასტერი 1980 წელს, როგორ დაამწყვდეენეთ მისი წინამძღვარი, მოსუცი კაცი ეკლესიის შენობაში, ზამთრის ყინვაში, რის შეუვეგებაც მას კინაღამ სული ამოხდა, როგორ იმსხვერპლა სუკ-ის ტერორმა მრავალი ქართველი სულის ხსოვნა, ეს ყველაფერი ცნობილია, თუ რა "ინტერნაციონალიზმი" , "გვარდია", "საბჭო" ანუ ხუნტა, რომელიც ცეცხლით და მახვილით ანადგურებს დემოკრატიას საქართველოში, ძარცვას და არბევს მოსახლეობას, რამაც საქართველო მსოფლიოში ეკონომიკურად ყველაზე გაღატაკებულ ქვეყნად აქცია, სადაც ყოველდღიურად უკვე მრავალი ადამიანი ოღუპება შიმშილით (საქართველოს რადიოს ცნობა). რაც შეეხება დღევანდელი საქართველოს უკანონო რეჟიმის ცნობას მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყნების მიერ, ეს იმპერიის მხარდაჭერისა და თქვენი დემაგოგიისა და დეზინფორმაციის ხელოვნების შედეგია. მაგრამ, გახსოვდეთ: ჯერ საკუთარმა ხალხმა უნდა გცნოთ, წინააღმდეგ შემთხვევაში არავითარი ფასი არა აქვს უცხო ქვეყნების მხრივ ცნობას. სანუგეშოა, რომ ის ქვეყნები, რომელთაც გადატრიალებამდე სცნეს საქართველოს კანონიერი ხელისუფალა, აღარ აპირებენ თქვენი უკანონო რეჟიმის ცნობას, საკუთარი ხალხი კი თქვენ არ გცნობთ არასოდეს.

ყველასათვის ცნობილია, რომ დღეს საქართველოში თქვენს მიერ მოხდა ნარკომანიის და ნარკობიზნესის ლეგალიზაცია, ნარკომანია ღია, ლამის ოფიციალურ პრაქტიკად იქცა, ვინაიდან თქვენი ძირითადი დასაყრდენი ძალების, "ხეთრიონისა" და "გვარდიის" წევრთა უმრავლესობა ნარკომანები არიან, თითოეულ მათგანს სჭირდება დღეში რამდენიმე ათასი მანეთი ნარკოტიკული ნივთიერებებისათვის, რის შედეგადაც მათ მიერ იძარცვება საქართველოს მოსახლეობა, იტაცებენ ათასობით კურძო და სახელმწიფო მანქანებს და ყიდიან საქართველოს ფარგლებს გარეთ სრულიად ლეგალურად. ასე გაძარცვეს თბილისი, ჭუთაისი, ზუგდიდი, ფოთი, სენაკი და სხვა ქალაქები, ახლა კი, ქართული მოსახლეობის გაძარცვის შემდეგ, არაქართულ მოსახლეობაზე გადავიდნენ, რაც გეიქადის ახალ ეთნოკონფლიქტებს. დაბა ყაზბეგი, ჩვენი დიდი ალექსანდრე ყაზბეგის სამშობლო, გადაქცეულია ნარკობიზნესის ცენტრად, მეორე ჰონკონგად, აზიისა და ევროპის ნარკობიზნესის ხიდად. ამის შედეგად იძარცვება სახელმწიფო ხაზინაც, რის გამოც ჯერ არიგებთ ჯამაგირებს, პენსიებს, ჰონორარებს, თუმც, პუტრისტები მაინც ლებულობენ პრემიებს თავიანთი სისხლიანი დანაშაულობებისათვის, როგორც "დემოკრატიისათვის მებრძოლნი". აი, თქვენი "დემოკრატიის" დიდი მიღწევები.

თქვენ ხედავთ, რომ საქართველოს მოსახლეობას მხოლოდ "მხედრიონისა" და "გვარდიის" ნარკომანთა ხელით ვერ იმორჩილებთ და ამიტომ, ფართოდ ჩაბნით სამხედრო ოპერაციებში სნგ-ს საოკუპაციო ჯარები, რომლებიც დღეს ხუნტის ჯარებთან ერთად დაბანაკებული არიან ყოველ რუხთან და ლამობენ აფხაზეთში შეჭრას, რათა იქ გააჩაღონ ახალი ეთნოკონფლიქტი. 23 მარტს, სამტრედიის სადგურზე ეშელონიდან გადმოტვირთეს თქვენი "გვარდიის" ჯავშანტრანსპორტიორები, რუსი ჯარისკაცებით სავსე, რომელნიც გაემართნენ ცხინვალისკენ სადამსჯელო ოპერაციის ჩასატარებლად. სნგ-ს სამხედრო ეკრტყვილები თავს დასტრიალებენ წალენჯიხას და ცდილობენ ყველას, ვინც საჭიროდ მიაჩნიათ. მათ მიერ განადგურებულია შესანიშნავი კურორტი სჩური. ასე, რომ თქვენ საქართველოში იწყებთ მეორე აფხაზეთის ომს და ნუ გგონიათ, მსოფლიო ბრმა იყოს და ვერ ხედავდეს ამას.

"დემოკრატიული ინსტიტუტების" ჩამოყალიბების პარალელურად თქვენ საქართველოში მასობრივი ტერორი და 37 წლის დარი რეპრესიები გსურთ აღორძინოთ, გრძელდება დაპატიმრებები შეთითხნილი ბრალდებებით, რაც თქვენი ხელწერაა. ყალბი ბრალდებით არიან დაპატიმრებულნი უხენაესი საბჭოს საბიუჯეტო კომისიის თავმჯდომარე ტარიელ გელაშტია, პუტრისტების 6 ტყვეით მძიმედ დაჭრილი, მომაკვდავი კაცი, ფინანსთა მინისტრი გურამ ბახსნე, უზენაესი საბჭოს ადეპუტატო ეთიკის კომისიის თავმჯდომარე ბიძინა დანდაძე, დიდხანს ტანჯეს ცისერი ჭუთაისის დეპუტატი ფირუზ დიაკონიძე, ჰელსინკის კავშირის გამგეობის წევრი დეპუტატი ვახტანგ ჭითაია და სხვანი. ახლა შემოიღეთ მიტინგებზე სახიკვიდლო ცეცხა და დანით დაჭრა უდანაშაულო ადამიანებისა, რასაც განსაკუთრებით ეფექტურად ნერგავთ უკანასკნელ ხანებში. თქვენი ხელისუფლების კრიმინალება განსაკუთრებით არაადამიანურად ეპყრობიან ქალებსა და მოხუცებს, მთელი ქალთა სქესი ლამის მტრად გამოაცხადეთ პირუთვნელობისა და შეუპოვრობისათვის.

თქვენ, "გარდაქნისა" და "საფრთხის" მედაუდაფემ საქართველოში მოსპეთ ყოველგვარი საფარაროება, დააწესეთ უსახტიკესი ცენზურა პრესაში და ტელევიზიაში, აკრძალეთ ყველა თავისუფალი გამოცემა. ერთადერთი დამოუკიდებელი გაზეთის, "ობერია-სვეტრის" რედაქტორს, პრინციპულ და მოუსყიდვ ჟურნალისტს, ირაკლი გოცირიძეს მოუკალით შვილი, შესანიშნავი მხატვარი გიორგი გოცირიძე და ახლა მეორე შვილზე ეშუქრებით, ჟურნალისტური სინდისის ერთგულებისათვის. ა.წ. 30 მარტს, როდესაც მოსკოვის ტელევიზიით უნდა გადმოცემულიყო ჩემი ინტერვიუ, საერთოდ გააუქმეთ მოსკოვის პირველი არხი. ნუთუ ეს არის თქვენი დემოკრატია და საჯაროობა? რატომ არ უშვებენ ტელევიზიით ყოველივე იმას, რაც ხდებოდა და ხდება საქართველოში უკანასკნელი ოთხი თვის მანძილზე? რატომ არ უშვებენ თბილისის დანგრევას და დაწვას თქვენი ზარბაზნებითა და რაკეტებით, მიტინგების დარბევას, უდანაშაულო მოსახლეობის ხოცვა-ულტას თქვენი ბანდების მიერ, დასავლეთ საქართველოს აწიოკებას, ხალხის ძარცვა-გლეჯას? რატომ არ აძლევთ სიტყვას თქვენს ოპონენტებს, ან იქნებ ფიქრობთ, რომ ამ გზით ჩაახშობთ სიმართლის ხმას?

(გაგრძელება მე-4 გვერდზე)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔԸ

(Ընդունված 1990 թվականի օգոստոսի 23-ին)

Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը, ելնելով ազգերի ինքնորոշման իրավունքից, հանդես գալով որպես ինքնիշխան պետություն, ստեղծելով իր պետականությունը, ձգտելով ապահովել ժողովրդի բարեկեցությունը, ազատությունը և անվտանգությունը, ընդունում է հետևյալ Օրենքը.

1. Հայկական Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետությունը (այսուհետև՝ Հանրապետություն) ինքնիշխան պետություն է, որն ունի իր տարածքի նկատմամբ գերակայություն, ինքնուրույն է ներքին և արտաքին քաղաքականության հարցերում, ինքնուրույն է իր օրենքների ընդունման, գործադրման և մեկնաբանման հարցերում, ունի սեփական զինված ուժեր, ազգային տնտեսություն, բանկային համակարգ, ֆինանսական, հարկային, մաքսային համակարգեր, ինչպես նաև Հանրապետության տարածքում գտնվող բնական հարստությունների, հանրապետական սեփականության օբյեկտների տնօրինման, օգտագործման և տիրապետման իրավունքը։

2. Հանրապետության տարածքը միասնական է, անբաժանելի և անօտարելի։ Հանրապետության տարածքի փոփոխությունը կարող է կատարվել միայն ժողովրդի կամարտահայտության հիման վրա՝ համաժողովրդական հանրաքվեի միջոցով։

3. Հանրապետության տարածքում գործում է միասնական օրենսդրություն։ Հանրապետության տարածքում գործում են միայն Հանրապետության Սահմանադրությունը և օրենքները։ Հանրապետության տարածքում չեն կարող գործել կամ կիրառվել այլ պետությունների, միջազգային կազմակերպությունների կամ կուսակցությունների որոշումները, եթե դրանք հակասում են Հանրապետության Սահմանադրությանը և օրենքներին։

4. Հանրապետության պետական իշխանությունը հիմնված է ժողովրդական ներկայացուցչության, իշխանությունների տրոհման և հավասարակշռության, ինչպես նաև ժողովրդավարական կենտրոնացման սկզբունքների վրա։ Պետական մարմինները ձևավորվում են ընտրությունների միջոցով։ Հանրապետության պետական իշխանության բարձրագույն մարմինը Գերագույն խորհուրդն է։ Գերագույն խորհրդի նախագահությունը Հանրապետության գործադիր իշխանության բարձրագույն մարմինն է։ Հանրապետության դատական իշխանությունն իրականացնում են միայն դատարանները։ Դատավորները անկախ են և ենթակա են միայն օրենքին։

5. Հանրապետության տնտեսական հարաբերությունները կարգավորվում են պետական պլանների, ինչպես նաև շուկայական կարգավորիչների հիման վրա։ Հանրապետությունն ունի սեփական ազգային եկամուտ։ Հանրապետության տարածքում հարկերը սահմանվում են Հանրապետության կողմից։

6. Հանրապետության տարածքում ցանկացած քաղաքացի ունի ազատ տեղաշարժվելու, ընտրելու բնակության վայրը, ինչպես նաև ազատորեն լքելու Հանրապետության տարածքը, բացառությամբ օրենքով սահմանված դեպքերի։

7. Հանրապետության քաղաքացիություն ունեցող անձանց համար սահմանվում է միասնական քաղաքացիություն։ Հանրապետությունը երաշխավորում է իր քաղաքացիների իրավունքների և ազատությունների պաշտպանությունը։ Հանրապետությունը չի ճանաչում քաղաքացիների նկատմամբ այլ պետությունների կողմից կիրառվող ցանկացած իրավասություն, որը հակասում է Հանրապետության Սահմանադրությանը և օրենքներին։

8. Հանրապետությունն ունի սեփական զինված ուժեր։ Հանրապետության զինված ուժերի կազմավորման կարգը սահմանվում է օրենքով։ Հանրապետության զինված ուժերը կարող են օգտագործվել միայն Հանրապետության պաշտպանության նպատակով։ Հանրապետության զինված ուժերը չեն կարող օգտագործվել Հանրապետության ներքին գործերում միջամտելու նպատակով։

9. Հանրապետությունն ունի սեփական խորհրդանիշներ՝ դրոշ, զինանշան և հիմն, որոնց նկարագրությունը և հաստատման կարգը սահմանվում են Հանրապետության Սահմանադրությամբ։

10. Հանրապետության մայրաքաղաքը Երևան քաղաքն է։

11. Հանրապետության պետական լեզուն հայերենն է։

12. Հանրապետությունն ապահովում է ազգային փոքրամասնությունների իրավունքների պաշտպանությունը։

13. Հանրապետությունը ճանաչում և պաշտպանում է կրոնական կազմակերպությունների իրավունքները։ Կրոնական կազմակերպությունները Հանրապետությունից առանձնացված են և հավասար են օրենքի առջև։

14) Հանրապետության տարածքում գործում է միասնական դրամական միավոր՝ դրամը։ Դրամական միավորի փոխարժեքը սահմանվում է Հանրապետության կողմից։

15) Հանրապետությունն ունի սեփական բանկային համակարգ, որի կարգավորումը իրականացվում է Հանրապետության օրենքներով։

16) Հանրապետությունն ունի սեփական հարկային համակարգ, որի կարգավորումը իրականացվում է Հանրապետության օրենքներով։

17) Հանրապետությունն ունի սեփական մաքսային համակարգ, որի կարգավորումը իրականացվում է Հանրապետության օրենքներով։

18) Հանրապետության օրենքները գործում են Հանրապետության տարածքում։ Հանրապետության տարածքում գործող միջազգային պայմանագրերը վավերացվում են Հանրապետության կողմից։

19) Հանրապետությունն ունի սեփական կենսապահովման համակարգ։

20) Հանրապետությունն ունի սեփական կրթական համակարգ։

21) Հանրապետությունն ունի սեփական գիտական համակարգ։

22) Հանրապետությունն ունի սեփական մշակութային համակարգ։

23) Հանրապետությունն ունի սեփական առողջապահական համակարգ։

24) Հանրապետությունն ունի սեփական սոցիալական ապահովության համակարգ։

25) Հանրապետությունն ունի սեփական շրջակա միջավայրի պահպանության համակարգ։

26) Հանրապետությունն ունի սեփական տեղեկատվական համակարգ։

27) Հանրապետությունն ունի սեփական կապի համակարգ։

28) Հանրապետությունն ունի սեփական տրանսպորտային համակարգ։

29) Հանրապետությունն ունի սեփական էներգետիկ համակարգ։

30) Հանրապետությունն ունի սեփական ջրային համակարգ։

31) Հանրապետությունն ունի սեփական հողային համակարգ։

32) Հանրապետությունն ունի սեփական անտառային համակարգ։

33) Հանրապետությունն ունի սեփական հանքային համակարգ։

34) Հանրապետությունն ունի սեփական ջրային համակարգ։

35) Հանրապետությունն ունի սեփական օդային համակարգ։

36) Հանրապետությունն ունի սեփական տիեզերական համակարգ։

37) Հանրապետությունն ունի սեփական միջուկային համակարգ։

38) Հանրապետությունն ունի սեփական քիմիական համակարգ։

39) Հանրապետությունն ունի սեփական կենսաբանական համակարգ։

40) Հանրապետությունն ունի սեփական գենետիկական համակարգ։

41) Հանրապետությունն ունի սեփական կենսատեխնոլոգիական համակարգ։

42) Հանրապետությունն ունի սեփական նանոտեխնոլոգիական համակարգ։

43) Հանրապետությունն ունի սեփական ռոբոտատեխնիկական համակարգ։

44) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնաշխատ համակարգ։

45) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

46) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար տրանսպորտային համակարգ։

47) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար էներգետիկ համակարգ։

48) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ջրային համակարգ։

49) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար օդային համակարգ։

50) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար տիեզերական համակարգ։

51) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար միջուկային համակարգ։

52) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար քիմիական համակարգ։

53) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար կենսաբանական համակարգ։

54) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար գենետիկական համակարգ։

55) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար կենսատեխնոլոգիական համակարգ։

56) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար նանոտեխնոլոգիական համակարգ։

57) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ռոբոտատեխնիկական համակարգ։

58) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնաշխատ համակարգ։

59) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար համակարգ։

60) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

61) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

62) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

63) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

64) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

65) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

66) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

67) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

68) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

69) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

70) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

71) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

72) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

73) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

74) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

75) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

76) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար ինքնավար համակարգ։

77) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

78) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

79) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

80) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

81) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

82) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

83) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

84) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

85) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

86) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

87) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

88) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

89) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

90) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

91) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

92) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

93) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

94) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

95) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

96) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

97) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

98) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

99) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

100) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

101) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

102) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

103) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

104) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

105) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

106) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

107) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

108) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

109) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

110) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

111) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

112) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

113) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

114) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

115) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

116) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

117) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

118) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

119) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

120) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

121) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

122) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

123) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

124) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

125) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

126) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

127) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

128) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

129) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

130) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

131) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

132) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

133) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

134) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

135) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

136) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

137) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

138) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

139) Հանրապետությունն ունի սեփական ինքնավար համակարգ։

140) Հանր